Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
GIOVANNIJA PITRUZZELLE,
predstavljeni 21. novembra 2019[1]

Zadeva C-584/18

D. Z.
proti
Blue Air – Airline Management Solutions SRL in drugi

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Eparchiako Dikastirio Larnakas (okrajno sodišče v Larnaki, Ciper))

„Predhodno odločanje – Nadzor na mejah, azil in priseljevanje – Prehod zunanjih meja držav članic – Sklep št. 565/2014/EU – Neposredni učinek – Uredba št. 261/2004 – Zavrnitev vkrcanja – Pojem – Napaka pri presoji ustreznosti potnih listin – Določbe o omejitvi odgovornosti letalskega prevoznika“

1. S predlogom za sprejetje predhodne odločbe, ki je predmet teh sklepnih predlogov, Eparchiako Dikastirio Larnakas (okrajno sodišče v Larnaki, Ciper) zastavlja Sodišču pet vprašanj glede razlage Sklepa št. 565/2014[2] in Uredbe št. 261/2004[3]. Vprašanja se zastavljajo v okviru spora med D. Z. in Blue Air – Airline Management Solutions S.R.L. (v nadaljevanju: Blue Air), katerega predmet je zavrnitev vkrcanja D. Z. na let iz Larnake (Ciper) v Bukarešto (Romunija) s strani družbe Blue Air.

Pravni okvir

2. V skladu s členom 4(1) Akta o pogojih pristopa Republike Bolgarije in Romunije in prilagoditvah Pogodb, na katerih temelji Evropska unija[4], mora Romunija od 1. januarja 2007, datuma pristopa k Evropski uniji, uporabljati vizumsko obveznost za državljane tretjih držav s seznama iz Priloge I k Uredbi št. 539/2001[5]. V skladu z odstavkom 2 navedenega člena so določbe schengenskega pravnega reda o pogojih in merilih za izdajo enotnih vizumov ter določbe o vzajemnem priznavanju vizumov ter enakovrednosti dovoljenj za prebivanje in vizumov za Romunijo zavezujoče od datuma pristopa, čeprav se ne uporabljajo do sprejetja odločitve Sveta v tem smislu. Romunija mora torej izdajati nacionalne vstopne in tranzitne vizume državljanom tretjih držav, ki imajo enoten vizum ali vizum za dolgoročno bivanje ali dovoljenje za prebivanje, ki ga je izdala država članica, ki v celoti izvaja Schengenski pravni red, ali ki imajo podobno listino, ki so jo izdale Ciper, Bolgarija ali Hrvaška,

1 Jezik izvirnika: italijanščina.

2 Sklep št. 565/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o uvedbi poenostavljenega režima nadzora oseb na zunanjih mejah, ki temelji na tem, da Bolgarija, Hrvaška, Ciper in Romunija enostransko priznajo nekatere listine kot enakovredne svojim nacionalnim vizumom za tranzit čez svoje ozemlje ali predvideno bivanje na svojem ozemlju, ki ne presega 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju, ter o razveljavitvi odločb št. 895/2006/ES in št. 582/2008/ES (UL 2014, L 157, str. 23).

3 Uredba (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 8, str. 10).

4 UL 2005, L 157, str. 203.

5 Uredba Sveta (ES) št. 539/2001 z dne 15. marca 2001 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so oproščeni te zahteve (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 65). Uredba št. 539/2001 je bila od 17. decembra 2018 nadomeščena z Uredbo (EU) 2018/1806 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 (UL 2018, L 303, str. 39).

ki enako kot Romunija še niso članice schengenskega območja. Da Romuniji in državam članicam, ki so pristopile k Uniji od 1. maja 2004, ne bi naložili neupravičenih obremenitev pred pridružitvijo schengenskemu območju, sta bili sprejeti odločbi št. 895/2006[6] in št. 582/2008[7] ter nazadnje Sklep št. 565/2014, ki je razveljavil prvi dve odločbi in se nanaša samo na Romunijo, Bolgarijo, Ciper in Hrvaško.

3. Sklep št. 565/2014, ki se je uporabljal na Cipru in v Romuniji v času dejanskega stanja postopka v glavni stvari, v skladu s svojim členom 1 „uvaja poenostavljen režim nadzora oseb na zunanjih mejah, s katerim lahko Bolgarija, Hrvaška, Ciper in Romunija kot enakovredne svojim nacionalnim vizumom za tranzit čez svoje ozemlje ali predvideno bivanje na svojem ozemlju, ki ne presega 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju, enostransko priznajo listine iz člena 2(1) in člena 3 tega sklepa, ki se izdajo državljanom tretjih držav, za katere velja vizumska obveznost na podlagi Uredbe […] št. 539/2001“.

4. V skladu s členom 2(1) Sklepa št. 565/2014 lahko Bolgarija, Hrvaška, Ciper in Romunija kot enakovredne svojim nacionalnim vizumom, ne glede na državljanstvo imetnikov, štejejo listine iz točk od (a) do (c) navedenega odstavka, ki so jih izdale države članice, ki v celoti izvajajo schengenski pravni red. V skladu z odstavkom 3 navedenega člena, če se odločijo za uporabo Sklepa št. 565/2014, „Bolgarija, Hrvaška, Ciper ali Romunija […] prizna vse listine iz odstavkov 1 in 2, ne glede na to, katera država članica jih je izdala, razen če so pritrjene na potne listine, ki jih ne priznava ali ki jih je izdala tretja država, s katero nima diplomatskih odnosov“.

5. V skladu s členom 3(1) Sklepa št. 565/2014, „[č]e se Bolgarija, Hrvaška, Ciper ali Romunija odloči za uporabo člena 2, lahko kot enakovredne svojim nacionalnim vizumom“ prizna tudi vizume in dovoljenja iz točk (a) in (b) tega odstavka, ki so jih izdale iste države članice, razen če so pritrjeni na potne listine, ki jih ne priznava ali ki jih je izdala tretja država, s katero nima diplomatskih odnosov. Odstavek 2 navedenega člena pojasnjuje, da so listine, ki jih je izdal Ciper in se lahko priznajo, navedene v Prilogi III k Sklepu št. 565/2014.

6. V skladu s členom 5, prvi odstavek, Sklepa št. 565/2014 „Bolgarija, Hrvaška, Ciper in Romunija v 20 delovnih dneh od začetka veljavnosti tega sklepa uradno obvestijo Komisijo, če se odločijo za njegovo uporabo. Komisija informacije, ki so jih sporočile te države članice, objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.“ Komisija je 6. septembra 2014 skladno s členom 5, prvi odstavek, Sklepa št. 565/2014 v uradnem listu objavila naslednjo informacijo o Romuniji: „Romunija izvaja Sklep št. 565/2014/EU ter v skladu s členom 3 Sklepa priznava nacionalne vizume in dovoljenja za prebivanje, ki jih izdajo Bolgarija, Ciper in Hrvaška ter so navedeni v prilogah I, II oziroma III“[8].

7. V skladu s členom 1(1) Uredbe št. 539/2001 morajo imeti državljani tretjih držav, navedenih na seznamu v Prilogi I k navedeni uredbi, ob prehodu zunanjih meja držav članic vizum. Na tem seznamu je naveden tudi Kazahstan.

8. Člen 2(j) Uredbe 261/2004 pojasnjuje, da v tej uredbi „zavrnitev vkrcanja“ pomeni „zavrnitev prevoza potnikom na letu, čeprav se želijo vkrcati pod pogoji, določenimi v členu 3(2), razen kadar obstajajo upravičeni razlogi za zavrnitev vkrcanja, kot so zdravstveni in varnostni razlogi ter razlogi, ki so povezani z varovanjem, ali neustrezne potne listine“.

6 Odločba št. 895/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi poenostavljenega režima kontrole oseb na zunanjih mejah na podlagi enostranskega priznanja določenih listin s strani Češke, Estonije, Cipra, Latvije, Litve, Madžarske, Malte, Poljske, Slovenije in Slovaške kot enakovrednih njihovim nacionalnim vizumom za namene tranzita prek njihovih ozemelj.

7 Odločba št. 582/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o uvedbi poenostavljenega režima kontrole oseb na zunanjih mejah na podlagi enostranskega priznanja določenih listin s strani Bolgarije, Cipra in Romunije kot enakovrednih njihovim nacionalnim vizumom za namene tranzita prek njihovih ozemelj.

8 UL 2014, C 302, str. 1. Na isti dan je bila objavljena enaka informacija v zvezi s Ciprom, čeprav je ta država članica izključila priznavanje vizumov in dovoljenj za prebivanje, pritrjenih na potne listine, ki sta jih izdala Azerbajdžan in Turčija.

9. V skladu s členom 4(3) Uredbe št. 261/2004, „[k]adar je vkrcanje potnikom zavrnjeno proti njihovi volji, jim dejanski letalski prevoznik takoj izplača odškodnino v skladu s členom 7 in ponudi pomoč v skladu s členoma 8 in 9“.

10. Člen 15 Uredbe št. 261/2004, z naslovom „Izključitev odpovedi obveznostim“, v odstavku 1 določa, da „[o]bveznosti do potnikov na podlagi te uredbe ni mogoče omejiti ali se jim odpovedati z odstopanjem ali z restriktivno klavzulo v pogodbi o prevozu“.

Postopek v glavni stvari, vprašanja za predhodno odločanje in postopek pred Sodiščem

11. D. Z., tožeča stranka v postopku v glavni stvari, je državljan Kazahstana. Blue Air, tožena stranka v postopku v glavni stvari, je romunska družba, registrirana na Cipru leta 2015, ki ima svoj poslovno enoto v tej državi članici.

12. D. Z. je 6. septembra 2015 prišel na letališče v Larnaki, da bi se vkrcal na let tožene stranke, namenjen v Bukarešto, na katerem je imel potrjeno rezervacijo. D. Z. naj bi v Bukarešti ostal od 6. do 12. septembra 2015, ko je imel predviden let nazaj iz Bukarešte v Larnako z drugim letalskim prevoznikom. Namen potovanja je bila udeležba D. Z. na dveh izpitih ACCA (Association of Chartered Certified Accountants), ki sta bila predvidena 7. septembra v Bukarešti.

13. V času dejanskega stanja postopka v glavni stvari je imel D. Z. veljavni potni list, izdan v Kazahstanu, in začasno dovoljenje za prebivanje na ozemlju Cipra, izdano v Nikoziji 15. junija 2015, veljalo pa je do 6. aprila 2016. Čeprav v predložitveni odločbi ni izrecno navedeno, je videti nesporno, da to dovoljenje za prebivanje spada med tiste, ki so navedena v Prilogi III Sklepa št. 565/2014[9], ki jih Romunija priznava v skladu s členom 3(1)(b) Sklepa št. 565/2014.

14. Pred datumom predvidenega odhoda v Romunijo je D. Z. elektronsko vložil zahtevek za izdajo vizuma za vstop v Romunijo na spletni strani ministrstva za zunanje zadeve te države članice. V odgovorih na zadevni vprašalnik je izjavil, da spada v naslednjo kategorijo: „I Hold a short-stay issued by Bulgaria, Cyprus or Croatia.“ (Imam vizum za kratkoročno bivanje, ki so ga izdali Bolgarija, Ciper ali Hrvaška). Romunsko ministrstvo za zunanje zadeve mu je odgovorilo, da ne potrebuje vstopnega vizuma, če njegovo prebivanje v tej državi članici ne bo trajalo dlje od 90 dni v obdobju 180 dni.

15. D. Z. je pravočasno prišel na letališče v Larnaki, kjer so uradniki zasebnega podjetja, ki ga je na Cipru pooblastila družba Blue Air, opravili kontrolo potnih listin. D. Z. je poleg potnega lista in dovoljenja za prebivanje s seboj prinesel in predložil tudi zahtevek za vizum, vložen na spletni strani romunskega ministrstva za zunanje zadeve, in elektronski odgovor, po katerem se za vstop v Romunija od njega ne zahteva vizum.

16. Uradniki, ki so D. Z. opravili kontrolo potnih listin, so po telefonu kontaktirali letališko osebje družbe Blue Air na letališču v Bukarešti in jim poslali listine, ki jih je predložil D. Z. Uradnica Blue Air na letališču v Bukarešti je po elektronski pošti odgovorila: „I am sorry but they said that without a visa or a family member residence card, he can't enter Romania.“ (Žal mi je, ampak rekli so, da brez vizuma ali dovoljenja za prebivanje za družinskega člana ne more vstopiti v Romunijo.)

9 Zadevno dovoljenje za prebivanje naj bi spadalo v kategorijo, navedeno v rubriki „Dovoljenja za prebivanje“, prva alinea, „Dovoljenje za začasno prebivanje (zaposlitev, obisk, študij)“ v navedeni prilogi.

17. Ob upoštevanju tega odgovora in dejstva, da bi morala družba Blue Air takoj prepeljati D. Z. nazaj na Ciper, če bi ga prepeljala v Romunijo, zaradi česar bi bila izpostavljena upravnim in kazenskim sankcijam, je bilo sklenjeno, da se D. Z. ne dovoli vkrcanja na let, ki ga je rezerviral. D. Z. je prosil za pisno utemeljitev zavrnitve vkrcanja, vendar je ni dobil. Poleg tega ni sporno, da D. Z. ni prejel nobenega pisnega sklepa romunskih organov, v katerem bi bili navedeni razlogi za zavrnitev dovoljenja za vstop na romunsko ozemlje.

18. D. Z. pri predložitvenem sodišču zahteva odškodnino v višini stroškov povratne letalske vozovnice, stroškov preklica rezervacije v hotelu v Bukarešti, pristojbine za izpite, ki jih ni opravljal, ker ni mogel odpotovati v Bukarešto, protivrednosti plače, ki je ni prejel od delodajalca zaradi študijskega dopusta za pripravo na izpite, ki bi jih opravljal v Bukarešti, ter odškodnine za nepremoženjsko škodo, ki jo je utrpel, ker se je zaman pripravljal na izpite, in zaradi dodatnih priprav, ki jih je moral opraviti, da je lahko opravil iste izpite na drugi datum. D. Z. meni, da so bile z zavrnitvijo vkrcanja na letalo tožene stranke, kljub temu, da je imel vse zahtevane potne listine v skladu s Sklepom št. 565/2014 in je prejel odgovor od romunskega ministrstva za zunanje zadeve, v skladu s katerim se zanj v navedeni državi ni zahteval noben vizum, kršene določbe navedenega sklepa in pogodba, sklenjena s toženo stranko.

19. Družba Blue Air ugovarja, da je bil D. Z. dolžan priskrbeti si po zakonu ali predpisih zahtevani vstopni vizum, da je vedel ali bi moral vedeti, da se za vstop v Romunijo zahteva vizum, da imajo romunski organi diskrecijsko pravico, da mu zavrnejo vstop v državo, če nima vizuma, in da tožena stranka ne more biti odgovorna za odločitev romunskih organov, da mu ne dovolijo vstopa na romunsko ozemlje. Družba Blue Air se sklicuje tudi na splošne pogoje prevoza, objavljene na njeni spletni strani, ki izrecno določajo, da družba ni odgovorna, če organi namembne države zavrnejo potniku vstop v državo, ali za listine, ki jih mora imeti stranka, ali za izvajanje zakonov, predpisov ali direktiv namembne države.

20. V teh okoliščinah je Eparchiako Dikastirio Larnakas (okrajno sodišče v Larnaki) predložilo Sodišču naslednja vprašanja za predhodno odločanje:

„1. Ali je pravilna razlaga, v skladu s katero ima Sklep št. 565/2014/EU neposredne pravne učinke v obliki, po eni strani, pravic, ki jih imajo državljani tretjih držav, da se zanje ne uporablja vizumska obveznost za vstop v namembno državo članico in, po drugi strani, obveznosti zadevne namembne države članice, da ne zahteva vizuma, če imajo vizum ali dovoljenje za prebivanje s seznama vizumov ali dovoljenj za prebivanje, ki se vzajemno priznavajo na podlagi Sklepa št. 565/2014/EU, ki se ga je namembna država članica zavezala izvajati?

2. Ali je, če letalski prevoznik na letališču odhodne države članice neposredno ali/in prek svojih predstavnikov in pooblaščenih zastopnikov zavrne vkrcanje potniku na podlagi sklepa organov namembne države članice, ki so potniku zavrnili vstop v navedeno državo, ker naj ne bi imel vstopnega vizuma, mogoče šteti, da letalski prevoznik izvaja funkcijo in ima pojavno obliko zadevne države, tako da se lahko oškodovani potnik sklicuje na Sklep št. 565/2014/EU pred sodiščem države članice odhoda, da dokaže, da je imel pravico vstopiti brez dodatnega vizuma, in zahteva denarno odškodnino zaradi kršitve te pravice in posledično zaradi kršitve njegove pogodbe o prevozu?

3. Ali lahko letalski prevoznik neposredno ali/in prek svojih predstavnikov in pooblaščenih zastopnikov zavrne vkrcanje državljanu tretje države na podlagi sklepa organov namembne države članice, s katerim so zavrnili vstop na ozemlje zadevne države članice, ne da bi pred tem izdali ali/in izročili navedenemu državljanu kakršno koli pisno obrazloženo odločbo o zavrnitvi (glej člen 14(2) Uredbe (EU) št. 2016/399, prej člen 13 Uredbe (ES) št. 562/2006[10], ki zahteva izdajo obrazložene odločbe za zavrnitev vstopa), če je zagotovljeno spoštovanje temeljnih pravic in zlasti pravno varstvo pravic oškodovanega potnika (glej člen 4 iste uredbe)?

10 Uredba Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o Zakoniku Skupnosti o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (UL 2006, L 105, str. 1).

4. Ali je treba člen 2(j) Uredbe (ES) št. 261/2004 razlagati v smislu, da iz svojega področja uporabe izključuje primer zavrnitve vkrcanja potniku, če o tem odloči letalski prevoznik zaradi domnevno ‚neustreznih potnih listin'? Ali je pravilna razlaga, v skladu s katero zavrnitev vkrcanja spada na področje uporabe uredbe, če sodišče na podlagi posebnih okoliščin posameznega primera odloči, da so bile potne listine ustrezne in je bila zavrnitev vkrcanja neutemeljena ali nezakonita zaradi kršitve evropskega prava?Ali se potniku lahko odvzame pravica do odškodnine iz člena 4(3) Uredbe (ES) št. 261/2004 ob predhodnem sklicevanju na določbe o izključitvi ali omejitvi odgovornosti letalskega prevoznika v primeru ugotovljene neustreznosti njegovih potnih listin, če taka določba obstaja v običajnih in predhodno objavljenih pogojih izvajanja ali/in nudenja storitev letalskega prevoznika? Ali člen 15 v povezavi s členom 14 iste uredbe nasprotuje uporabi takih določb o omejitvi in/ali izključitvi odgovornosti letalskega prevoznika?"

21. D. Z., družba Blue Air, nemška, ciprska in nizozemska vlada ter Komisija so predložili pisna stališča v skladu s členom 23 statuta Sodišča. Te zainteresirane strani, razen družbe Blue Air, so na obravnavi, ki je 12. septembra 2019 potekala pred Sodiščem, predložile ustna stališča.

Dopustnost

22. Družba Blue Air ugovarja, da je predlog za sprejetje predhodne odločbe nedopusten, prvič zato, ker naj stranki v postopku v nasprotju s ciprskimi procesnimi določbami ne bi bili zaslišani v zvezi z drugim in tretjim vprašanjem za predhodno odločanje, drugič zato, ker naj predložitveno sodišče ne bi predstavilo določb nacionalnega prava, ki se uporabljajo, tretjič pa zato, ker naj navedeno sodišče ne bi predstavilo vseh pravnih in dejanskih okoliščin, potrebnih za pravilno uporabo prava Unije. Nemška vlada pa je izrazila dvome glede dopustnosti četrtega in petega vprašanja za predhodno odločanje, ker iz predložitvene odločbe ne izhaja, da bi se tožeča stranka v postopku v glavni stvari sklicevala na Uredbo št. 261/2004.

23. Glede tega je treba spomniti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso za vprašanja v zvezi z razlago prava Unije, ki jih nacionalna sodišča postavijo v pravnem in dejanskem okviru, ki so ga pristojna opredeliti sama in katerega pravilnosti Sodišče ne preizkuša, velja domneva upoštevnosti [11], in da Sodišče lahko odločanje o vprašanju za predhodno odločanje, ki ga postavi nacionalno sodišče, zavrne le, če zahtevana razlaga pravila Unije očitno nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, če gre za hipotetičen problem ali če Sodišče nima na voljo potrebnih dejanskih in pravnih elementov, da bi lahko koristno odgovorilo na predloženo vprašanje [12]. V obravnavani zadevi ni izpolnjen noben od teh primerov. Glede upoštevnosti četrtega in petega vprašanja za predhodno odločanje ugotavljam, da je, čeprav je res, kot je izrecno navedeno v predložitveni odločbi, da se tožeča stranka v postopku v glavni stvari ni sklicevala na Uredbo št. 261/2004, pa je predložitveno sodišče v isti odločbi pojasnilo, da mu ciprsko pravo omogoča, da stranki odobri odškodnino, čeprav je ta ni izrecno zahtevala.

24. Naj spomnim tudi, da na podlagi prav tako ustaljene sodne prakse ne spada v pristojnost Sodišča, da preveri, ali je bila predložitvena odločba sprejeta v skladu z nacionalnimi določbami o organizaciji sodišč in sodnih postopkih [13].

25. Zato predlagam, naj Sodišče razglasi za dopustna vsa vprašanja za predhodno odločanje, ki jih je zastavilo predložitveno sodišče.

11 Glej na primer sodbo z dne 10. marca 2016, Flight Refund (C-94/14, EU:C:2016:148, točka 40 in navedena sodna praksa).

12 Glej nazadnje sodbo z dne 10. decembra 2018, Wightman in drugi (C-621/18, EU:C:2018:999, točka 27 in navedena sodna praksa).

13 Glej nazadnje sodbo z dne 10. decembra 2018, Wightman in drugi (C-621/18, EU:C:2018:999, točka 30).

Vsebinska presoja

Prvo vprašanje za predhodno odločanje

26. Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem za predhodno odločanje v bistvu sprašuje, ali ima Sklep št. 565/2014 neposredne učinke v smislu, da po eni strani podeljuje državljanu tretje države s seznama iz Priloge I k Uredbi št. 539/2001 pravico, da mu ni treba pridobiti nacionalnega vizuma za vstop na ozemlje namembne države članice, na katero se nanaša ta sklep, če ima dovoljenje za prebivanje, ki ga ta država članica priznava za enakovredno svojemu nacionalnemu vizumu v skladu s členom 3(1)(b) navedenega sklepa, po drugi pa določa obveznost za navedeno državo članico, da v takih okoliščinah dovoli vstop brez takega vizuma.

27. Družba Blue Air, nemška, ciprska in nizozemska vlada na podlagi utemeljitev, ki v bistvenem sovpadajo, predlagajo, naj se na to vprašanje odgovori nikalno. Komisija pa meni, da je treba odgovoriti pritrdilno [14].

28. Kot je ugotovilo Sodišče v znani sodbi Grad, naj bi bilo „načelno izključiti možnost, da se zadevne osebe sklicujejo na obveznost, ki jo nalaga“, v nasprotju s pravnomočnostjo, ki jo odločbi priznava člen 288 PDEU. Če je morala ena ali več držav članic z odločbo sprejeti določeno ravnanje, „bi bil obseg uporabe tega akta omejen, če ga posamezniki ne bi mogli uveljavljati na sodišču in če ga nacionalna sodišča ne bi mogla upoštevati kot pravne določbe [Unije]“ [15].

29. Da pa odločba, ki jo nalaga odločba državam članicam, ki so naslovnice te odločbe, lahko neposredno velja za te države in posameznike, mora biti ta obveznost nepogojna in dovolj natančna [16]. Preučitev, ali so ta merila izpolnjena, je treba opraviti za vsak primer posebej, ob upoštevanju narave duha in ubeseditve določbe, ki se namerava uveljavljati v postopku na sodišču [17].

30. Pred tako preučitvijo ob upoštevanju Sklepa št. 565/2014 je treba opozoriti na trditev nemške vlade, v skladu s katero je možnost priznanja neposrednega učinka določb te odločbe že v osnovi izključena, ker s tem, ko se omejuje na to, da spodbuja upravno poenostavitev, njen cilj ni podelitev pravic posameznikom.

31. To trditev je treba po mojem mnenju zavrniti.

32. Po eni strani priznanje pravic in drugih ugodnih subjektivnih pravnih položajev posameznikom v zameno za obveznost, ki so jo države članice določile na podlagi določb odločbe, pomeni posledico takih določb, ki ni odvisna od cilja odločbe v celoti [18]. Po drugi strani predpostavka, na kateri temelji trditev nemške vlade, in sicer da je neposredni učinek pravne določbe Unije nujno povezan s priznanjem, s strani zadnje, pravic [19] v korist posameznika, ki se nanjo sklicuje v postopku pred sodiščem, po mojem mnenju ni potrjena v sodni praksi Sodišča.

33. Ker ne želim začeti teoretične razprave o različnih nagibih neposrednega učinka in o njegovih mejah z drugimi pojmi prava Unije, se omejujem na ugotovitev, da je Sodišče že v preteklosti potrdilo, da možnost sklicevanja na neko določbo prava Unije, ki določa obveznosti za države članice, s strani posameznika ni odvisna od okoliščine, da je ta namenjena podelitvi pravic posameznikom, vsaj ne

14 Videti je, da tožeča stranka v postopku v glavni stvari, ki je na splošno odgovorila na vprašanja za predhodno odločanje, ki jih zastavlja predložitveno sodišče, v svojih pisnih stališčih podpira priznanje neposrednih (horizontalnih) učinkov Sklepa št. 565/2014.

15 Sodba z dne 6. oktobra 1970, Grad (9/70, EU:C:1970:78, točka 5).

16 Sodba z dne 6. oktobra 1970, Grad (9/70, EU:C:1970:78, točka 9). Glej tudi sodbi z dne 12. decembra 1990, Kaefer in Procacci (C-100/89 in C-101/89, EU:C:1990:456, točka 24), in z dne 10. novembra 1992, Hansa Fleisch Ernst Mundt (C-156/91, EU:C:1992:423, točka 13).

17 Sodba z dne 6. oktobra 1970, Grad (9/70, EU:C:1970:78, točka 6).

18 Glej v tem smislu točko 24 sodbe z dne 12. decembra 1990, Kaefer in Procacci (C-100/89 in C-101/89, EU:C:1990:456).

19 Nemška vlada v točki 35 svojih pisnih stališč uporablja izraz „subjektiv-öffentlichen Rechten“.

v primeru, če se na tako določbo ne sklicujejo z namenom zamenjave nacionalne določbe, ki je v nasprotju s to določbo Unije, ampak z namenom merila zakonitosti določb nacionalnega prava ter ukrepov ali ravnanj nacionalnega organa [20]. Okoliščina, da ne izrek odločbe, naslovljene na države članice, v kateri je sklicevanje na neposredno učinkovitost za ugovor zoper nacionalni upravni ukrep, ki bi bil z njo v nasprotju, ne akt, ki jo vsebuje, nista namenjena temu, da bi podelila pravice posameznikom, zato se ne moreta šteti za odločilna za izključitev te učinkovitosti [21].

34. Ob upoštevanju navedenega je treba torej preveriti, ali Sklep št. 565/2014 za države članice, na katere je naslovljen, pomeni dovolj jasno in nepogojno obveznost, da kot enakovredne nacionalnim vizumom za vstop ali začasno bivanje na svojem ozemlju priznajo dovoljenja za prebivanje iz člena 3(1)(b) te odločbe.

35. V obravnavani zadevi se dvomi, ki so jih izrazile vlade, ki so Sodišču predložile pisna stališča, nanašajo zlasti na zahtevo po brezpogojnosti, glede na to, da člen 3(1) Sklepa št. 565/2014 daje možnost državam članicam, na katere je sklep naslovljen, da enostransko priznajo enakovrednost dovoljenj za prebivanje iz točke (b) navedene določbe, a jih k temu ne zavezuje, ter da ta možnost velja samo v primeru, da se te države članice odločijo izvajati zadevni sklep.

36. Sodelovanje v režimu enostranskega priznavanja iz Sklepa št. 565/2014 [22] je torej *neobvezno*, kot je tudi izrecno navedeno v uvodni izjavi 7. V členu 2(3) navedenega sklepa je pojasnjeno, da če se države članice, ki so naslovnice tega sklepa, odločijo za njegovo uporabo, priznajo vse listine iz odstavkov 1 in 2 istega člena, ne glede na to, katera država članica jih je izdala, hkrati pa člen 3(1) navedenega sklepa državam članicam, ki se odločijo za uporabo člena 2, daje možnost tudi, da priznajo kot enakovredne svojim nacionalnim vizumom tudi listine, naštete v točkah (a) in (b) navedenega člena 3(1).

37. V skladu z ustaljeno sodno prakso je določba prava Unije brezpogojna, če določa obveznost, ki ne vsebuje nobenega pogoja, in njena izvršitev ali učinki niso odvisni od nobenega akta institucij Unije ali držav članic [23].

38. Stroga uporaba tega preskusa bi neizogibno pomenila uporabo določb Sklepa št. 565/2014 in zlasti njegovega člena 3 brez merila brezpogojnosti, ki se zahteva s sodno prakso.

39. Dejansko se po eni strani poenostavljeni režim za nadzor oseb na mejah, sprejet s tem sklepom, ne uporablja za države članice, na katere je naslovljen, če se te s tem ne strinjajo z izrecnim obvestilom v tem smislu [24]. Po drugi strani v primeru, ko se s tem strinjajo, enakovrednost listin iz člena 3(1)(a) in (b) navedenega sklepa z nacionalnimi vizumi ni samodejna, ampak zahteva nadaljnjo izrecno potrditev s strani zadevne države članice. Ta ima v skladu z istim členom 3(1) tudi možnost izključiti tako priznavanje, če so vizumi ali dovoljenja za prebivanje pritrjeni na določene potne listine. Ugotoviti je torej treba, da Sklep št. 565/2014 državam članicam, na katere je naslovljen, ne nalaga brezpogojne obveznosti priznavati tako enakovrednost ne sodelovati v poenostavljenem sistemu, predvidenem v navedenem sklepu.

20 Glede direktiv glej sodbe z dne 19. januarja 1982, Becker (8/81, EU:C:1982:7, točka 25); z dne 23. novembra 1977, Enka (38/77, EU:C:1977:190, točka 18), in z dne 19. septembra 2000, Linster (C-287/98, EU:C:2000:468, točki 38 in 39), ter nazadnje sodbe z dne 8. junija 2006, Feuerbestattungsverein Halle (C-430/04, EU:C:2006:374, točka 28); z dne 17. julija 2008, Flughafen Köln/Bonn (C-226/07, EU:C:2008:429, točka 33); z dne 17. novembra 2011, Aladzhov (C-434/10, EU:C:2011:750, točka 32), in z dne 5. septembra 2012, Rahman in drugi (C-83/11, EU:C:2012:519, točka 25).

21 Vendar mora imeti posameznik interes, ki ga lahko uveljavlja pred nacionalnim sodiščem, da se spoštuje obveznost, ki jo je določila država članica.

22 Glej uvodni izjavi 9 in 10 ter člen 1 tega sklepa.

23 Glej v tem smislu sodbi z dne 23. februarja 1994, Comitato di coordinamento per la difesa della cava in drugi (C-236/92, EU:C:1994:60, točka 9), in z dne 26. oktobra 2006, Pohl-Boskamp (C-317/05, EU:C:2006:684, točka 41).

24 Glej člen 5 Sklepa št. 565/2014.

40. Menim pa, da analize ni mogoče zaključiti samo na podlagi te ugotovitve.

41. Iz sodne prakse Sodišča namreč izhaja, da samo dejstvo, da je treba določbo prava Unije za to, *da postane veljavna*, dopolniti z drugim aktom, ne izključuje, da se predpis, ki ga vsebuje, ki določa jasno in natančno obveznost, potem, ko postane zavezujoč za zadevno državo članico [25], šteje za prav tako brezpogojen za namen uporabe v sodnih postopkih kot merilo zakonitosti nacionalne določbe ali ukrepa nacionalnega organa, ki je z njim v nasprotju [26]. Isto velja za možnost, ko je za uporabo take določbe določen rok [27] ali pogoj [28].

42. V primeru Sklepa št. 565/2014, če država članica pristopi k režimu, ki ga določa (o tem pristopu je v skladu s členom 5 navedenega sklepa treba obvestiti Komisijo, pristop pa se objavi v Uradnem listu), mora v skladu s členom 2(3) priznavati, razen izjem, ki jih določi zadevna država članica ob pristopu, vse listine, navedene v odstavkih 1 in 2 navedenega člena, brez razlikovanja med državami članicami izdaje [29]. Menim, da se s tem, da se ta obveznost ne šteje za jasno in natančno ter brezpogojno, *potem ko se je zadevna država članica odločila za izvajanje sklepa*, z navedbo morebitnih izjem od priznavanja enakovrednosti v mejah iz člena 2(3) sklepa, sodna praksa, navedena v odstavku 37 teh sklepnih predlogov, uporablja preveč formalno.

43. Analiza pa postane bolj zapletena ob prehodu s člena 2 Sklepa št. 565/2014 na člen 3 tega sklepa. Kot smo namreč ugotovili zgoraj, ta člen državam članicam, na katere je naslovljen, ne nalaga obveznosti, kot je določena v odstavku 3 zgoraj navedenega člena 2, da priznajo enakovrednost vseh tam navedenih listin nacionalnim vizumom, ampak jim daje možnost, da jih priznajo.

44. Ali bi lahko šteli, da ima ob upoštevanju odločitve Romunije, da bo enostransko priznala dovoljenja za prebivanje iz člena 3(1)(b) Sklepa št. 565/2014, o kateri je ta država članica obvestila Komisijo in ki jo je Komisija objavila v Uradnem listu, državljan tretje države, ki je naveden na seznamu iz Priloge I k Uredbi št. 539/2001 in ima dovoljenje za prebivanje, ki se priznava, pravico do sklicevanja na zgoraj navedeni člen 3 za izpodbijanje zakonitosti zavrnitve vstopa v Romunijo s strani organov navedene države članice iz razloga, da nima nacionalnega vizuma?

45. Po mojem mnenju za pritrdilni odgovor na to vprašanje ni ovira ne sodna praksa, navedena v odstavku 37 teh sklepnih predlogov, niti širok manevrski prostor, ki ga člen 3(1) Sklepa št. 565/2014 dopušča državam članicam, na katere je naslovljen, v zvezi s priznavanjem enakovrednosti tam navedenih listin.

46. Dejansko, če dobro pogledamo, čeprav je zahteva po brezpogojnosti določbe prava Unije za sklicevanje nanjo v sodnih postopkih obratno sorazmerno povezana z manevrskim prostorom držav članic [30], se je Sodišče pogosto osredotočilo bolj na način, kako se je ta manevrski prostor uporabljal, kakor na njegovo širino [31], zlasti ko je šlo za sklicevanje na „neposreden nasprotni učinek“ te

25 Glej sodbo z dne 10. novembra 1992, Hansa Fleisch Ernst Mundt (C-156/91, EU:C:1992:423, točka 20).

26 Tako je bilo tudi v zadevi, v kateri je bila sprejeta sodba z dne 6. oktobra 1970, Grad (9/70, EU:C:1970:78).

27 Glej sodbo z dne 10. novembra 1992, Hansa Fleisch Ernst Mundt (C-156/91, EU:C:1992:423, točka 19).

28 Glej sodbo z dne 12. decembra 1990, Kaefer in Procacci (C-100/89 in C-101/89, EU:C:1990:456, točka 27), v kateri se je za obveznost iz določbe Odločbe št. 86/283, na katero se je zadeva sklicevala, uporabljal pogoj vzajemnosti.

29 Glej v tem smislu predlog Komisije z dne 21. junija 2013, COM(2013) 441 final, str. 3.

30 Sodišče je v sodbi z dne 12. decembra 1990, Kaefer in Procacci (C-100/89 in C-101/89, EU:C:1990:456, točka 26), dejansko izjavilo, da je določba brezpogojna, če državam članicam ne dopušča nobene diskrecijske pravice.

31 Glej na primer, glede direktiv, sodbi z dne 5. oktobra 2004, Pfeiffer in drugi (od C-397/01 do C-403/01, EU:C:2004:584, točka 105), in z dne 28. junija 2007, JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust in The Association of Investment Trust Companies (C-363/05, EU:C:2007:391, točka 59 in 60).

določbe [32]. Torej ni videti, da obstoj bolj ali manj širokega manevrskega prostora, ki ga daje obravnavana določba državam članicam, neizogibno izključuje možnost sklicevanja nanjo v sodnih postopkih kot na merilo zakonitosti določbe nacionalnega prava ali dejanj ali ravnanj nacionalnih upravnih organov [33]. Z istega vidika, ki je bolj vsebinski kakor oblikovni, je Sodišče tudi pojasnilo, da zato, ker gre za določbe direktive, ne bi bilo upravičeno izključiti pravico posameznikov, da se na te določbe sklicujejo pred nacionalnimi sodišči, ko je država članica uporabila diskrecijsko pravico (tudi široko), ki jo ima pri izvajanju te direktive [34].

47. Odgovor na vprašanje iz točke 44 teh sklepnih predlogov je torej v bistvu odvisen od vprašanja, ali mora zadevna država članica potem, ko se je odločila uporabljati člen 3 Sklepa št. 565/2014 brez navedbe izjem, kot je to storila Romunija, priznavati listine, navedene v odstavku 1 navedenega člena, ne da bi lahko za vsak primer posebej odločala, ali jih bo priznala ali ne.

48. Na obravnavi sta nemška in ciprska vlada med zaslišanjem v zvezi s tem odgovorili nikalno. Vendar me ta odgovor ne prepriča.

49. Okoliščina, da režim, uveden s Sklepom št. 565/2014, temelji na tem, da države članice, katerim je sklep namenjen, ta sklep enostransko priznajo, ne sme spregledati dejstva, da sklep določa skupne predpise s področja nadzora na zunanjih mejah, cilj teh predpisov pa je poenostavitev nadzora. Končno bi bilo v nasprotju s tem ciljem in s koristnim učinkom navedenega sklepa, če bi šteli, da lahko države članice, ki so se odločile izvajati režim, ki ga določa sklep, in so o tej odločitvi obvestile Komisijo, nato v posameznih primerih od njega odstopajo in ohranijo možnost, da na meji zavrnejo državljana tretje države s seznama iz Priloge I Uredbe št. 539/2001, ki ima zakonito izdano in veljavno eno od listin iz člena 3 Sklepa št. 565/2014, ter izjavijo, da nima nacionalnega vstopnega ali tranzitnega vizuma. Taka razlaga Sklepa št. 565/2014 bi bila tudi v nasprotju z načelom pravne varnosti, ki se skuša zaščititi z objavo obvestila države članice Komisiji v skladu s členom 5 navedenega sklepa.

50. Iz tega sledi, da je zadevna država članica potem, ko obvesti Komisijo, da bo izvajala Sklep št. 565/2014 in priznavala listine iz člena 3(1) sklepa kot enakovredne svojim nacionalnim vizumom, dolžna sprejeto odločitev spoštovati.

51. Takšni ugotovitvi ne nasprotuje uvodna izjava 7 Sklepa št. 565/2014, ki določa, da bi moralo biti sodelovanje v režimu, ki ga določa sklep, „brez nalaganja dodatnih obveznosti državam članicam, poleg tistih iz [zadevnega] Akta o pristopu […]“. Namen tega sklepa in v njem določenega poenostavljenega režima, h kateremu države članice pristopijo prostovoljno, je dejansko olajšati obveznost, določeno v aktu o pristopu teh držav članic, da od državljanov tretjih držav, navedenih v Prilogi I Uredbe št. 539/2001, sistematično zahtevajo nacionalni vstopni ali tranzitni vizum, ter poenostaviti upravno obremenitev, ki jo določa ta obveznost, za osebe, ki so bile v državi članici izdaje že strogo preverjene.

52. Na podlagi zgoraj navedenih ugotovitev predlagam Sodišču, naj na prvo vprašanje za predhodno odločanje odgovori, da je treba Sklep št. 565/2014 razlagati tako, da namembna država članica, ki se je odločila priznavati enakovrednost listin iz člena 3(1) sklepa s svojimi nacionalnimi vizumi in ni določila izjem ter je o tem obvestila Komisijo v skladu s členom 5 sklepa, od objave tega obvestila v Uradnem listu na meji ne sme zavrniti državljana tretje države s seznama iz Priloge I k Uredbi št. 539/2001, ki

32 Glede direktiv glej na primer sodbe z dne 24. oktobra 1996, Kraaijeveld in drugi (C-72/95, EU:C:1996:404, točke od 59 do 61); z dne 19. septembra 2000, Linster (C-287/98, EU:C:2000:468, točki 36 in 37, skupaj s sklepnimi predlogi generalnega pravobranilca P. Légerja v tej zadevi, EU:C:2000:3, točke 73 in naslednje); z dne 7. marca 1996, Associazione Italiana per il WWF in drugi, C-118/94, EU:C:1996:86, točke od 17 do 26); z dne 15. maja 2014, Almos Agrárkülkereskedelmi (C-337/13, EU:C:2014:328, točka 34); z dne 7. septembra 2004, Waddenvereniging in Vogelbeschermingsvereniging (C-127/02, EU:C:2004:482, točka 66).Glej tudi sklepne predloge generalnega pravobranilca Y. Bota v zadevi Rahman in drugi (C-83/11, EU:C:2012:174, točka 81). V zvezi s sklepi glej sodbo z dne 10. novembra 1992, Hansa Fleisch Ernst Mundt (C-156/91, EU:C:1992:423, točka 15).

33 Prav tako v zvezi z direktivami glej tudi sodbi z dne 17. julija 2008, Flughafen Köln/Bonn (C-226/07, EU:C:2008:429, točki 33 in 34), in z dne 6. oktobra 2015, T-Mobile Czech Republic in Vodafone Czech Republic (C-508/14, EU:C:2015:657, točka 53).

34 Glej sodbo z dne 18. oktobra 2001, Gharehveran (C-441/99, EU:C:2001:551, točke od 39 do 44).

ima zakonito izdano in veljavno eno od listin, navedenih v zgoraj navedenem členu 3(1), samo zato, ker nima nacionalnega vizuma. Državljan tretje države, kateremu je bil zavrnjen vstop na ozemlje navedene države članice ali tranzit prek tega ozemlja v zgoraj navedenih okoliščinah, se lahko v postopku pred sodiščem sklicuje na Sklep št. 565/2014 za ugovarjanje zakonitosti zavrnitve vstopa.

Drugo vprašanje za predhodno odločanje

53. Z drugim vprašanjem za predhodno odločanje predložitveno sodišče v bistvu sprašuje Sodišče, ali je treba šteti, da letalski prevoznik, ki neposredno ali prek svojih predstavnikov na letališču odhoda zavrne vkrcanje potniku na podlagi sklepa organov namembne države članice, ki so potniku zavrnili vstop v navedeno državo, ker naj ne bi imel nacionalnega vizuma, izvaja funkcijo in ima pojavno obliko te države članice, tako da se lahko zadevni potnik sklicuje na določbe Sklepa št. 565/2014 za pridobitev odškodnine zaradi kršitve pogodbe o prevozu. Drugače povedano, Sodišče se mora izreči, ali ima posameznik možnost, da v sporu zoper letalsko družbo, s katero je sklenil pogodbo o letalskem prevozu, uveljavlja obveznosti, ki jih ima država članica na podlagi akta sekundarne zakonodaje s področja nadzora na mejah, in sicer v tem primeru Sklepa št. 565/2014.

54. Takoj naj povem, da imam, enako kot nizozemska vlada, nekoliko težav razumeti pomen tega vprašanja v celoti, glede na to, da gre v postopku v glavni stvari v bistvu za pogodbeno zadevo. Družba Blue Air s tem, ko ni vkrcala D. Z., ni izvedla storitve, ki bi jo morala na podlagi pogodbe o prevozu, sklenjene z njim. Vprašanje, ali to ravnanje lahko povzroči odgovornost zaradi neizpolnitve in ali ima D. Z. iz tega ali drugega naslova pravico pridobiti odškodnino za nastalo škodo, ni odvisno od možnosti D. Z., da se v postopku zoper družbo Blue Air sklicuje na obveznosti, ki jih ima Romunija na podlagi režima, določenega s Sklepom št. 565/2014, ki ga je ta država članica sklenila izvajati.

55. Ob upoštevanju tega menim, enako kot zainteresirane strani, ki so predložile stališča v obravnavani zadevi, razen D. Z., da je treba na drugo vprašanje za predhodno odločanje odgovoriti nikalno.

56. Zavezujoča narava sklepa, na kateri temelji možnost sklicevanja na ta sklep pred nacionalnimi sodišči [35], namreč velja samo za države članice, na katere je naslovljena. Sklep, naslovljen na države članice, torej ne more sam utemeljiti obveznosti za posameznika, tako da zoper njega sklicevanje na sklep kot takšen ni mogoče [36].

57. Sodišče je v točki 27 sodbe Farrell [37] pojasnilo, da se lahko posameznik sklicuje na določbe sekundarnega prava Unije, ki imajo neposredni učinek, „glede organov ali subjektov, ki so bodisi pod pristojnostjo oziroma nadzorom države bodisi imajo posebne pristojnosti v primerjavi s tistimi, ki izhajajo iz pravil, ki se uporabljajo za odnose med posamezniki“ [38], vendar se ta sodna praksa ne uporablja v okoliščinah postopka v glavni stvari.

58. Kot je pravilno ugotovila Komisija, niti letalskih družb, njihovih uradnikov, predstavnikov ali pooblaščenih zastopnikov, ki preverjajo ustreznost potnih listin na letališču države članice odhoda, ni mogoče šteti za zadolžene za izvajanje mejne kontrole. Taki subjekti torej nimajo nobenega pooblastila za zavrnitev ali dovolitev vstopa državljanu tretje države na ozemlje namembne države članice.

35 Sodba z dne 6. oktobra 1970, Grad (9/70, EU:C:1970:78, točka 5).

36 Glej v tem smislu, glede direktiv, sodbo z dne 26. februarja 1986, Marshall (152/84, EU:C:1986:84, točka 48).

37 Sodba z dne 10. oktobra 2017 (C-413/15, EU:C:2017:745).

38 Glej tudi sodbo z dne 12. julija 1990, Foster in drugi (C-188/89, EU:C:1990:313, točka 20).

59. Res je, da mora na podlagi člena 26(1)(b) Konvencije, podpisane v Schengnu 19. junija 1990, o izvajanju schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985 [39] in Direktive 2001/51 [40] o dopolnitvi in pojasnitvi določb o izvajanju navedenega člena prevoznik, ki prevaža tuje državljane na ozemlje držav članic, izpolnjevati določene obveznosti nadzora [41], zlasti pa mora „sprejeti vse potrebne ukrepe, da zagotovi, da ima tujec, ki ga je pripeljal po zračni ali morski poti, potrebne listine za vstop na ozemlje“ držav članic. Na podlagi odstavka 2 tega člena morajo države članice uvesti kazni za prevoznike, ki na njihova ozemlja iz tretje države po zračni ali morski poti pripeljejo tujce, ki nimajo potrebnih potnih listin [42].

60. Vendar to, da pravo Unije in/ali nacionalno pravo določa take obveznosti in kazni, ne pomeni, da letalski prevoznik, ki opravi kontrolo potnih listin potnikov pred vkrcanjem na letalo države članice odhoda, da se prepriča, da imajo ti potniki listine, ki se zahtevajo za vstop v namembno državo članico, izvaja funkcijo in ima pojavno obliko zadevne države članice, niti da se taka kontrola šteje za „mejno kontrolo“ v skladu z zakonikom o schengenskih mejah [43] in niti da so uradniki, predstavniki ali pooblaščeni zastopniki tega prevoznika enakovredni „mejnim policistom“ v skladu z istim zakonikom [44].

61. Kot je pravilno ugotovila nemška vlada, sodba Touring Tours und Travel in Sociedad de Transportes [45] ne dopušča drugačnega sklepa. Res je, da je v navedeni sodbi Sodišče menilo, da je treba šteti, da avtobusni prevoznik, ki mora opraviti kontrolo potnih listin v linijskem prevozu čez schengensko notranjo mejo na podlagi splošne zakonske obveznosti, ki jo naloži država članica, in posameznih sklepov, ki jih sprejmejo organi kazenskega pregona te države članice, sicer se mu naloži denarna kazen, izvaja to kontrolo „pod nadzorom“ navedenih organov, čeprav podjetje nima javnih pooblastil. Vendar je ta trditev omejena na okoliščine zadeve, v okviru katere je bila sprejeta navedena sodba, v kateri je moralo Sodišče pojasniti, ali zgoraj navedene kontrole spadajo na področje uporabe člena 21(a) Uredbe št. 562/2006, ki je bila sprejeta pred sedanjim zakonikom o schengenskih mejah, in ali je „izvrševanje policijskih pooblastil“, enakovredno izvrševanju mejnih kontrol. Zato ne omogoča sprejetja zaključkov glede tega, ali je mogoče šteti, da so letalski prevozniki, ki opravljajo kontrolo potnih listin pred vkrcanjem, organi ali subjekti v smislu točke 27 sodbe Farrell [46].

39 UL 2000, L 239, str. 1.

40 Direktiva Sveta 2001/51/ES z dne 28. junija 2001 o dopolnitvi določb člena 26 Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985 (UL 2001, L 187, str. 45).

41 Nadzor, ki ga opravljajo letalske družbe, bi lahko razdelili na tri vrste: (i) identifikacijski pregledi, ki se opravljajo iz poslovnih razlogov ob prijavi na let, da se preveri istovetnost potnika, ki ima poimensko vozovnico, ali istovetnost osebe, ki na primer izjavi, da ima pravico do nekaterih ugodnosti; (ii) pregledi, opravljeni zaradi varnosti v posebnih primerih in okoliščinah, na primer v primeru sumov glede obnašanja potnika, ki bi lahko ogrozilo javni red ali varnost drugih potnikov; (iii) pregledi, opravljeni, da se letalska družba izogne kaznim v okviru zakonodaje o odgovornosti prevoznikov v primeru prevoza oseb, ki nimajo potrebnih potnih listin; glede tega glej odgovor z dne 5. julija 2001, ki ga je podal takratni komisar Vitorino na parlamentarno vprašanje o sistematičnih identifikacijskih pregledih, ki jih je opravljala družba Air France na letališču Charles de Gaulle pred vkrcanjem, ki je na voljo na http://www.europarl.europa.eu/sides/getAllAnswers.do?reference=E-2001-1486&language=IT.

42 V zadevi, v kateri je bila sprejeta sodba z dne 4. septembra 2014, Air Baltic Corporation (C-575/12, EU:C:2014:2155), je bila obravnavana naložitev ene od takih upravnih kazni s strani litovskih organov družbi Air Baltic. Pred Sodiščem trenutno poteka še ena zadeva, ki se nanaša na naložitev kazni s strani madžarskih organov družbi Ryanair (glej zadevo C-754/18, Ryanair Designated Activity Company).

43 Uredba (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o Zakoniku Unije o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (UL 2016, L 77, str. 1). Pojem „mejna kontrola“ je opredeljen v členu 2(11) tega zakonika in pomeni „kontrolo, opravljeno na mejnih prehodih, s katero se zagotovi, da se osebam, vključno z njihovimi vozili in predmeti v njihovi posesti, dovoli vstop na ozemlje držav članic ali izstop iz njega“. V tem smislu glej sodbo z dne 13. decembra 2018, Touring Tours und Travel in Sociedad de Transportes (C-412/17, EU:C:2018:1005, točka 45 in navedena sodna praksa), v kateri je Sodišče pojasnilo, da kontrola potnih listin, ki jo opravi prevozno podjetje ob čezmejnem avtobusnem prevozu, ni mejna kontrola, če ni opravljena „na mejah“ ali „ob prehodu meje“, ampak znotraj države članice, ki je v navedeni zadevi tista država članica, v kateri potniki vstopijo na avtobus na začetku čezmejnega potovanja.

44 Pojem „mejni policist“ je opredeljen v členu 2(14) schengenskega zakonika in pomeni „katerega koli javnega uslužbenca, ki je v skladu z nacionalnim pravom dodeljen na mejni prehod ali ob mejo ali v neposredno bližino te meje, ki v skladu s to uredbo in nacionalnim pravom opravlja naloge nadzora na meji“.

45 Sodba z dne 13. decembra 2018 (C-412/17, EU:C:2018:1005, točki 48 in 49).

46 Sodba z dne 10. oktobra 2017 (C-413/15, EU:C:2017:745).

62. Iz zgoraj navedenih razlogov menim, da je treba na drugo vprašanje za predhodno odločanje odgovoriti v smislu, da ni mogoče šteti, da letalski prevoznik, ki neposredno ali prek svojih predstavnikov na letališču odhodne države članice zavrne vkrcanje potniku na podlagi sklepa organov namembne države članice, ki so potniku zavrnili vstop v navedeno državo, ker naj ne bi imel nacionalnega vizuma, izvaja funkcijo in ima pojavno obliko te države članice, in bi se lahko zadevni potnik zoper njega skliceval na obveznosti, ki jih imajo države članice, ki izvajajo Sklep št. 565/2014.

Tretje vprašanje za predhodno odločanje

63. S tretjim vprašanjem za predhodno odločanje predložitveno sodišče v bistvu sprašuje Sodišče, ali lahko letalski prevoznik neposredno ali prek svojih predstavnikov ali pooblaščenih zastopnikov na letališču odhoda zavrne vkrcanje potniku na podlagi sklepa organov namembne države članice, ki so potniku zavrnili vstop v navedeno državo, ne da bi navedeni organi pred tem izdali in izročili zadevni osebi pisno obrazloženo odločbo v skladu s členom 13 Uredbe št. 562/2006.

64. Menim, da tudi to vprašanje za predhodno odločanje presega pogodbeni okvir, v katerega spada spor v postopku v glavni stvari.

65. Če letalska družba potniku, ki je z njo sklenil pogodbo o prevozu, zavrne vkrcanje, čeprav je to utemeljeno z odločbo, ki so jo sprejeli organi namembne države članice in v skladu s katero ta potnik nima dovoljenja za vstop na ozemlje te države članice, je to v vsakem primeru pogodbeno ravnanje. Kot je navedeno že v odgovoru na drugo vprašanje za predhodno odločanje, kontrola potnih listin, ki jo morajo izvajati letalske družbe na podlagi prava Unije ali nacionalnega prava, ni mejna kontrola, zavrnitev vkrcanja pa ni zavrnitev vstopa na ozemlje namembne države članice, čeprav lahko ima popolnoma enake učinke, ker potniku prepreči vstop na navedeno ozemlje.

66. Okoliščina, da je zavrnitev vkrcanja utemeljena z voljo letalske družbe, da ne bo kršila nacionalne zakonodaje s področja priseljevanja države članice, v katero je let namenjen, in se ne bo izpostavila sankcijam, ki so lahko tudi kazenske in bi jo doletele v primeru prevoza potnikov brez listin, ki se zahtevajo za prečkanje meje navedene države, *ne spremeni pogodbene narave* te zavrnitve.

67. Iz tega sledi, da je letalska družba, če potniku zavrne vkrcanje, v razmerju do potnika izpostavljena posledicam, ki izhajajo iz kršitve pogodbe o prevozu, ki jo je sklenila z njim – ki se presoja na podlagi pogodbenih določb in na podlagi zakona, ki se uporablja za pogodbo – in, kot bomo videli v nadaljevanju, posledicam, določenim v Uredbi št. 261/2004, če so izpolnjeni pogoji za njeno uporabo.

68. V tem okviru so informacije, pridobljene od organov namembne države članice, ter priporočila in stališča, ki jih sprejmejo navedeni organi glede neusklajenosti potnih listin potnika z listinami, ki se zahtevajo za vstop v navedeno državo članico, samo dejavniki, na podlagi katerih letalska družba usmerja svoje pogodbeno ravnanje, prav tako kot tisti, ki jih lahko pridobi z neposredno kontrolo veljavne ureditve in pregledom morebitnih podatkovnih zbirk.

69. Vendar je treba ugotoviti, da v nasprotju s trditvami, ki jih je družba Blue Air navedla v svojih pisnih stališčih, ni mogoče šteti, da je bila za D. Z. sprejeta odločba o zavrnitvi vstopa na romunsko ozemlje, ker naj ne bi imel zahtevanih listin za prehod meje te države članice. Tako odločbo bi lahko sprejeli samo pristojni romunski organi v okviru mejne kontrole, izvedene v skladu s Poglavjem II Uredbe št. 562/2006 – za kar bi se moral D. Z. nahajati na meji – in ob spoštovanju postopka iz člena 13 navedene uredbe. Še manj bi lahko šteli, kot trdi družba Blue Air, da je bil D. Z. „dokončno“ zavrnjen vstop na romunsko ozemlje zaradi neustreznih listin, zahtevanih v ta namen, saj pristojni romunski organi D. Z. niso obvestili o nobeni odločbi v tem smislu in torej ni imel možnosti, da bi uveljavljal pravico do pritožbe iz člena 13(3) Uredbe št. 562/2006.

70. Na podlagi zgoraj navedenega predlagam Sodišču, naj na tretje vprašanje za predhodno odločanje odgovori, da okoliščina, da je letalska družba zavrnila vkrcanje potniku na let med dvema državama članicama, ki nista članici schengenskega območja, na podlagi informacij, priporočil ali odločitev pristojnih organov države članice, v katero je bil namenjen let, glede usklajenosti listin potnika s tistimi, ki se zahtevajo za prehod meje navedene države članice, sama po sebi ne omogoča, da bi bila letalska družba oproščena posledic, ki so nastale zaradi neizpolnitve prevozne storitve na podlagi pogodbe in zakona, ki se zanjo uporablja.

Četrto vprašanje za predhodno odločanje

71. Četrto vprašanje za predhodno odločanje se nanaša na razlago člena 2(j) Uredbe št. 261/2004. Predložitveno sodišče v bistvu sprašuje Sodišče, ali so na podlagi tega člena iz področja uporabe uredbe izključeni vsi primeri „zavrnitve vkrcanja“, ki jih letalska družba utemelji na podlagi domnevne neustreznosti potnikovih potnih listin, čeprav je bilo s sodno odločbo ugotovljeno, da so bile te listine ustrezne in je bila zavrnitev vkrcanja iz tega razloga neupravičena.

72. Glede tega je treba spomniti, da člen 2(j) Uredbe št. 261/2004 opredelitev „zavrnitev vkrcanja“ in torej uporabo te uredbe izključuje iz razlogov dveh vrst. Prva se nanaša na neizpolnjevanje zahtev, določenih v členu 3(2) te uredbe, s strani potnika, ki se želi vkrcati. Druga se nanaša na primere, ko za to zavrnitev obstajajo „upravičeni razlogi“, „kot so zdravstveni in varnostni razlogi ter razlogi, ki so povezani z varovanjem, ali neustrezne potne listine“ [47]. Utemeljitve, ki jih je za zavrnitev vkrcanja D. Z. predložila družba Blue Air in se nanašajo na stališče romunskih organov, da je za vstop v Romunijo potreben nacionalni vizum, spadajo v drugo vrsto razlogov.

73. Sodišče je že razsodilo, in sicer z razlago člena 2(j) Uredbe št. 261/2004 glede na svoj okvir in cilje, ki jih želi doseči zakonodaja, v okvir katere spada, in so navedeni v uvodnih izjavah 3, 4, 9 in 10 te uredbe ter izhajajo iz pripravljalnih dokumentov [48], da ima pojem „zavrnitev vkrcanja“ iz te določbe „širši pomen, ki zajema vse primere, v katerih letalski prevoznik zavrne prevoz potnika“ [49]. Po mnenju Sodišča bi bila restriktivna razlaga tega pojma v nasprotju s ciljem Uredbe št. 261/2004, navedenim v njeni prvi uvodni izjavi, to je zagotavljati visoko raven varstva potnikov [50].

74. Bilo naj bi torej v nasprotju s širokim obsegom, ki ga Sodišče priznava temu pojmu, ter s cilji, zastavljenimi v Uredbi št. 261/2004, če bi razlagali izjemo iz člena 2(j) te uredbe, in sicer „kadar obstajajo upravičeni razlogi za zavrnitev vkrcanja“ v smislu, da za letalskega prevoznika zadostuje, da se sklicuje na navedene razloge, na primer na neustrezne potne listine, da se izogne uporabi navedene uredbe in potniku, katerega vkrcanje je zavrnjeno, odvzame pravico do odškodnine iz člena 7.

47 Glej sodbo z dne 4. oktobra 2012, Finnair (C-22/11, EU:C:2012:604, točka 29).

48 Zlasti iz predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih pravilih glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov, ki ga je Komisija predstavila 21. decembra 2001 (COM(2001) 784 final).

49 Glej sodbi z dne 4. oktobra 2012, Finnair (C-22/11, EU:C:2012:604, točka 22), in z dne 4. oktobra 2012, Rodríguez Cachafeiro in Martínez-Reboredo Varela-Villamor (C-321/11, EU:C:2012:609, točka 24).

50 Glej v tem smislu sodbe z dne 10. januarja 2006, IATA in ELFAA (C-344/04, EU:C:2006:10 , točka 69), z dne 22. decembra 2008, Wallentin-Hermann (C-549/07, EU:C:2008:771 , točka 18), z dne 4. oktobra 2012, Finnair (C-22/11, EU:C:2012:604, točka 23), in z dne 4. oktobra 2012, Rodríguez Cachafeiro in Martínez-Reboredo Varela-Villamor (C-321/11, EU:C:2012:609, točka 25).

75. Povedano drugače, vprašanje, ali je to, da letalski prevoznik potniku ne dovoli vkrcanja, opredeljeno kot „zavrnitev vkrcanja“ v smislu člena 2(j) Uredbe št. 261/2004, ni odvisno od vrste razlogov za utemeljitev te zavrnitve, ampak od utemeljenosti takih razlogov. Iz tega sledi, da gre za „zavrnitev vkrcanja“ tudi v primeru, ko je ta zavrnitev utemeljena zaradi neustreznosti potnih listin, ki jih ima potnik, ali kot trdi družba Blue Air, zaradi stališča, ki so ga sprejeli organi namembne države članice glede te ustreznosti, če se izkaže, da so te utemeljitve neupravičene [51].

76. Ob upoštevanje tega menim, da ugotavljanje neutemeljenosti razlogov, zaradi katerih je letalski prevoznik zavrnil vstop, samo po sebi ne zadostuje, da bi lahko zaključili v smislu, da se uporablja Uredba št. 261/2004. Dejansko zaradi sklicevanja na „upravičenost“ razlogov za zavrnitev vkrcanja v besedilu člena 2(j) te uredbe menim, da je zakonodajalec Unije želel naložiti letalskim prevoznikom v bistvu obveznost skrbnega ravnanja pri presoji upravičenosti teh razlogov in torej ni izključil možnosti, da bi se lahko napaka pri taki presoji glede na vse okoliščine štela za opravičljivo.

77. Zdi se, da tako mnenje podpirajo pripravljalni dokumenti Uredbe št. 261/2004. Prvotni predlog Komisije ni vseboval opredelitve pojma „zavrnitev vkrcanja“, ampak se je potreba po vključitvi te opredelitve pojavila pri prvi obravnavi v Evropskem parlamentu, ko je bila predlagana sprememba, ki je iz tega pojma brez dodatnega pojasnila izključila „primere, v katerih se vkrcanje zavrne zaradi izpadov besa, iz zdravstvenih razlogov ali zaradi varnosti ali neustreznih potnih listin“ [52]. Sklicevanje na „upravičene razloge“ za zavrnitev vkrcanja je bilo vključeno v nadaljevanju postopka sprejemanja uredbe, verjetno na pobudo Sveta [53], s čimer je hkrati razširilo obseg možnih primerov neuporabe uredbe ter jih prištelo k merilu upravičenosti.

78. Seveda je res, da se zdi, da je Sodišče v pojem „zavrnitev vkrcanja“ v skladu s členom 2(j) Uredbe št. 261/2004 vključilo – in posledično vključilo v področje uporabe uredbe – na splošno vsako ravnanje, za katero ni odgovoren potnik [54]. Vendar menim, da je treba pojasnila Sodišča glede tega razumeti tako, da so načeloma pod ta pojem vključene zavrnitve vkrcanja, za katere ne more biti odgovoren potnik, temveč prevoznik, ter tiste, za katere se lahko kljub temu, da odgovornosti zanje ni mogoče pripisati potniku, šteje, da so razumno utemeljeni v smislu zgoraj navedene določbe.

79. Vendar po mojem mnenju zavrnitev vkrcanja potnika iz razlogov, ki se nanašajo na ustreznost potnih listih, lahko šteje za upravičeno samo v izrednih okoliščinah, čeprav temelji na napaki osebja letalskega prevoznika. Kot je v svojih pisnih stališčih ugotovila Komisija, ima zadnje več instrumentov, s katerimi lahko preveri predpise s področja potnih listin in vizumov za vstop v namembne države ter se izogne temu, da bi potnikom zmotno zavrnilo vstop iz teh razlogov, vključno s posvetovanjem z javnimi organi zadevnih držav in poizvedbo v podatkovni zbirki IATA Timatic.

80. Take izredne okoliščine pa po mojem mnenju v postopku v glavni stvari niso izpolnjene, ker je D. Z. po eni strani prišel k izhodu za vkrcanje z zahtevanimi listinami za vstop v Romunijo v skladu s Sklepom št. 565/2014 in z zahtevkom za vizum, ki ga je poslal na romunsko ministrstvo za zunanje zadeve prek spletne strani ministrstva, ter z odgovorom ministrstva, v katerem je navedeno, da se vizum zanj ne zahteva, in po drugi, ker je zavrnitev vkrcanja s strani družbe Blue Air temeljila na

51 Glede tega glej Obvestilo Komisije o smernicah za razlago Uredbe (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter Uredbe Sveta (ES) št. 2027/97 o odgovornosti letalskih prevoznikov v primeru nesreč, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 889/2002 Evropskega parlamenta in Sveta C/2016/3502 (UL 2016, C 214, str. 5, točka 3.1.1).

52 Glej predlog spremembe št. 9, predlagan na prvi obravnavi. Parlament je ta predlog spremembe utemeljil s tem, da bi morala „uredba vsebovati opredelitev pojma ‚zavrnitev vkrcanja‘, ki bi na primer upošteval dejstvo, da so to, da potnik nima identifikacijskega dokumenta ali da ta ni veljaven, ali drugi varnostni vidiki, tehtni razlogi za zavrnitev potnikov, in se ne bi smeli obravnavati enako kot nevkrcanje“. Glej stališče Evropskega parlamenta, sprejeto na prvi obravnavi 24. oktobra 2002 (UL 2003, C 300E, str. 557). Naj dodam, da je Komisija v predlogu spremembe uredbe (UL 2003, 71 E, str. 188) upoštevala predlog spremembe, ki ga je predlagal Parlament, ter je v člen 2(h) in v predlog uredbe dodala opredelitev pojma „zavrnitev vkrcanja“ („zavrnitev vkrcanja potnikov na let“), vendar ni povzela izjeme, ki jo je uvedel Parlament.

53 Precej podobno sedanjemu je besedilo člena 2(j) Skupnega stališča (ES) št. 27/2003 z dne 18. marca 2003 (UL 2003, C 125, str. 63).

54 Glej sodbi z dne 4. oktobra 2012, Finnair (C-22/11, EU:C:2012:604, točka 24), in z dne 4. oktobra 2012, Rodríguez Cachafeiro in Martínez-Reboredo Varela-Villamor (C-321/11, EU:C:2012:609, točka 32 in naslednje).

domnevni zavrnitvi vstopa, ki naj bi jo sprejeli romunski organi. Glede tega ugotavljam, da čeprav se zdi, da romunsko sodišče predpostavlja, da je bil za D. Z. tak sklep dejansko sprejet, iz branja predložitvene odločbe in iz pisnih stališč, ki jih je vložila družba Blue Air, izhaja, da ta predpostavka temelji samo na e-sporočilu uradnice družbe Blue Air na letališču v Bukarešti, katerega vsebina je navedena v odstavku 16 teh sklepnih predlogov. Družba Blue Air v svojih stališčih navaja pričanje osebe, ki je opravila kontrolo potnih listin D. Z., ki je že bilo predloženo predložitvenemu sodišču in iz katerega izhaja samo, da so bile te listine posredovane samo letališkemu osebju družbe Blue Air na letališču v Bukarešti, in da je uradnica odgovorila pooblaščenim zastopnikom družbe Blue Air v Larnaki, da se vstop D. Z. v Romunijo brez vizuma zavrne. V tem pričevanju ni nikjer navedeno, kateri romunski organi naj bi podali to informacijo, niti s katerimi organi se je zadevna uradnica posvetovala, niti ali so bile potne listine D. Z. posredovane navedenim organom.

81. Na podlagi vsega zgoraj navedenega predlagam Sodišču, naj na četrto vprašanje za predhodno odločanje odgovori, da je treba člen 2(j) Uredbe št. 261/2004 razlagati v smislu, da pojem „zavrnitev vkrcanja“ v smislu navedene določbe obsega tudi primere, ko se potnik ni vkrcal na let zaradi napake, ki jo je na odhodnem letališču storilo letališko osebje letalskega prevoznika ali njegov predstavnik ali pooblaščeni zastopnik ob kontroli ustreznosti potnih listin potnika, razen če se na podlagi vseh okoliščin v zadevi izkaže, da kljub potrebni skrbnosti napake ni bilo mogoče preprečiti.

Peto vprašanje za predhodno odločanje

82. Predložitveno sodišče s petim vprašanjem za predhodno odločanje v bistvu sprašuje, ali je določba o omejitvi ali izključitvi odgovornosti letalskega prevoznika v primeru zavrnitve vstopa zaradi neustreznih potnih listin potnika, če taka določba obstaja v splošnih pogojih prevoza, ki jih uporablja letalski prevoznik in so javno objavljeni na njegovi spletni strani, skladna s členom 15 Uredbe št. 261/2004.

83. Člen 15 Uredbe št. 261/2004 jasno določa nezmožnost odpovedi minimalnih pravic potnikov, določenih v uredbi, ter nezmožnost odpovedi obveznostim, ki jih imajo letalski prevozniki, zlasti na podlagi restriktivnih klavzul ali oprostitve odgovornosti, vključenih v pogodbo o prevozu.

84. Klavzule, kakršne vsebujejo splošni pogoji prevoza, ki jih uporablja družba Blue Air, so torej neskladne z Uredbo št. 261/2004, če potnikom odvzemajo pravico do odškodnine, določene v členu 4(3) navedene uredbe, v primerih zavrnitve vkrcanja, ki spadajo na področje uporabe te uredbe na podlagi njenega člena 2(j).

85. Kot sem torej menil v odgovoru na četrto vprašanje za predhodno odločanje, spada na področje uporabe Uredbe št. 261/2004, v skladu z njenim členom 2(j), tako primer, ko se vkrcanje potnika zavrne zaradi napake osebja letalskega prevoznika pri presoji ustreznosti potnih listih, ki jih predloži potnik, kot tudi primer, ko se vkrcanje potnika zavrne na podlagi priporočila ali odločbe organov namembne države članice na podlagi nepravilne presoje ustreznosti zgoraj navedenih listin za vstop potnika na ozemlje navedene države članice.

86. Na podlagi zgoraj navedenih razlogov menim, da je treba na peto vprašanje za predhodno odločanje odgovoriti v smislu, da člen 15 Uredbe št. 261/2004 nasprotuje določbi o omejitvi ali izključitvi odgovornosti letalskega prevoznika v primeru zavrnitve vkrcanja zaradi neustreznih potnikovih potnih listin, če taka določba obstaja v splošnih pogojih prevoza, ki jih uporablja letalski prevoznik in so javno objavljeni na njegovi spletni strani, če bi uporaba take določbe potniku odvzela pravico do odškodnine iz člena 4(3) te uredbe v primerih zavrnitve vkrcanja, ki so zajeti v področje uporabe te uredbe v skladu z njenim členom (2)(j), med katere spada zavrnitev vstopa zaradi napake osebja letalskega prevoznika pri presoji ustreznosti potnikovih potnih listih.

Predlog

87. Glede na zgornje ugotovitve predlagam Sodišču, naj na vprašanja, ki jih je zastavilo Eparchiako Dikastirio Larnakas (okrajno sodišče v Larnaki), odgovori:

Sklep št. 565/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 je treba razlagati tako, da namembna država članica, ki se je odločila priznavati enakovrednost listin iz člena 3(1) sklepa s svojimi nacionalnimi vizumi in ni določila izjem ter je o tem obvestila Komisijo v skladu s členom 5 Sklepa, od objave tega obvestila v *Uradnem listu Evropske unije* na meji ne sme zavrniti državljana tretje države s seznama iz Priloge I k Uredbi št. 565/2014, ki ima zakonito izdano in veljavno eno od listin, navedenih v zgoraj navedenem členu 3(1), samo zato, ker nima nacionalnega vizuma. Državljan tretje države, kateremu je bil zavrnjen vstop na ozemlje navedene države članice ali tranzit prek tega ozemlja v zgoraj navedenih okoliščinah, se lahko v postopku pred sodiščem sklicuje na Sklep št. 565/2014 za ugovarjanje zakonitosti zavrnitve vstopa.

Ni mogoče šteti, da letalski prevoznik, ki neposredno ali prek svojih predstavnikov na letališču odhodne države članice zavrne vkrcanje potniku na podlagi sklepa organov namembne države članice, ki so potniku zavrnili vstop v navedeno državo, ker naj ne bi imel nacionalnega vizuma, izvaja funkcijo in ima pojavno obliko te države članice, in bi se lahko zadevni potnik zoper njega skliceval na obveznosti, ki jih imajo države članice, ki izvajajo Sklep št. 565/2014.

Okoliščina, da je letalska družba zavrnila vkrcanje potniku na let med dvema državama članicama, ki nista članici schengenskega območja, na podlagi informacij, priporočil ali odločitev pristojnih organov države članice, v katero je bil namenjen let, glede skladnosti listin potnika s tistimi, ki se zahtevajo za prehod meje navedene države članice, sama po sebi ne omogoča, da bi bila letalska družba oproščena posledic, ki so nastale zaradi neizpolnitve prevozne storitve na podlagi pogodbe in zakona, ki se zanjo uporablja.

Člen 2(j) Uredbe št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov je treba razlagati v smislu, da pojem „zavrnitev vkrcanja“ v smislu navedene določbe obsega tudi primere, ko se potnik ni vkrcal na let zaradi napake, ki jo je na odhodnem letališču storilo letališko osebje letalskega prevoznika ali njegov predstavnik ali pooblaščeni zastopnik ob kontroli ustreznosti potnih listin potnika, razen če se na podlagi vseh okoliščin v zadevi izkaže, da kljub potrebni skrbnosti napake ni bilo mogoče preprečiti.

Člen 15 Uredbe št. 261/2004 nasprotuje določbi o omejitvi ali izključitvi odgovornosti letalskega prevoznika v primeru zavrnitve vkrcanja zaradi neustreznih potnikovih potnih listin, če taka določba obstaja v splošnih pogojih prevoza, ki jih uporablja letalski prevoznik in so javno objavljeni na njegovi spletni strani, če bi uporaba take določbe potniku odvzela pravico do odškodnine iz člena 4(3) te uredbe v primerih zavrnitve vkrcanja, ki so zajeti v področje uporabe te uredbe v skladu z njenim členom (2)(j), med katere spada zavrnitev vstopa zaradi napake osebja letalskega prevoznika pri presoji ustreznosti potnikovih potnih listih.